
[2022-55-RE](#)

Causa 2022-55-RE

(Padilla Rivera c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 430-2022. Recurs d'empara

Sentència del 20 de desembre del 2022

BOPA núm. 151, del 28 de desembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de setembre del 2022, per la representació processal del Sr. Cristian Padilla Rivera, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 13 de setembre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la vida familiar, reconegut als articles 13.2 i 14 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada. Així mateix, es demana que es declari la suspensió prèvia dels efectes de la sentència impugnada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 13.2, 14, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2022 que va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2022, per la representació processal del Govern;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2022, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La representació processal del Sr. Cristian Padilla Rivera va presentar una demanda contra la resolució pronunciada el 7 d'abril del 2021 pel Govern (núm. 305762/2021) mitjançant la qual s'inadmetia a tràmit el seu recurs contra l'ordre de la seva expulsió del Principat per un període de 5 anys, dictada, el 24 de febrer del 2021, pel ministre de Justícia i Interior per haver-se interposat extemporàniament.

1.2. El 24 de febrer del 2022, la Secció de Contenciós-Administratiu 1 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment aquesta demanda i declarava que la resolució governativa impugnada no era ajustada a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa i l'anul·lava pel que feia a la inadmissibilitat del recurs administratiu, però declarava el seu caràcter ajustat a dret pel que feia a l'ordre d'expulsió del recurrent per un període de 5 anys.

1.3. La representació processal del Sr. Cristian Padilla Rivera va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 13 de setembre del 2022, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què desestimava aquest recurs i confirmava la decisió de la primera instància en els seus propis termes.

1.4. El 22 de setembre del 2022, la representació processal del Sr. Cristian Padilla Rivera va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 13 de setembre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la vida familiar, reconegut als articles 13.2 i 14 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent en empara fonamenta el seu recurs en la vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial i a la defensa (article 10 de la Constitució), així com en la infracció del dret a la vida familiar, reconegut en els articles 13.2 i 14 de la mateixa norma.

- Exposa que té 30 anys, que va obtenir l'autorització de residència fa 18 anys, que els ha passat juntament amb la seva mare, i que no té cap arrelament amb el seu país d'origen, Colòmbia, de manera que expulsar-lo és a la pràctica una condemna de mort. Afegeix que la seva joventut ha estat difícil, atès que va ser condemnat l'any 2013 per introducció de cànnabis i de nou l'any 2017 per possessió de la mateixa substància. Assenyala que en l'ordre d'expulsió i en la sentència figuren un seguit de controls, no aportats a les actuacions, i uns fets no imputables. Considera que aquests controls s'empren per justificar una conducta antisocial, però que no resulta suficient fer esment dels controls, sinó que és necessari aportar-los per poder analitzar el seu context i abast. No fer-ho significa deixar-lo en indefensió.

- Sosté que la sentència de la Sala Administrativa es basa en aquest historial esmentat del Servei de Policia del 20 de desembre del 2020, i que s'atribueix el mateix pes a les condemnes que als controls. Això fa que la decisió d'expulsió resulti desproporcionada i afecti al seu dret a la família. Cal recordar que té un fill al Principat i que si bé no conviu amb ell, sí que el visita, alhora que abona mensualment la suma de 450,00 € per al seu manteniment. La decisió d'expulsió afecta a les seves relacions familiars i impedirà establir les relacions pare-fill de forma normal i beneficiosa per a l'infant.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- En la sentència del 13 de setembre del 2022, la Sala Administrativa justifica la legalitat de l'expulsió en la conducta antisocial del recurrent, reiterada, amb nombrosos controls i detencions, relatius a la tinença i al tràfic d'estupefaents, contravencions de furt, delictes de lesions a un menor, amenaces condicionals i assetjament, així com maltractament en l'àmbit domèstic. També evidencia que ha estat contumaç, perquè ja va ser objecte d'un advertiment d'expulsió i la permanència del recurrent al país genera un risc per a les persones, per als béns i per a l'ordre públic.

- Quant a la proporcionalitat, assenyala que és cert que viu a Andorra des del 2004, però ja és major d'edat, no està casat, ni acredita cap convivència marital. El seu fill no conviu amb el recurrent, i aquest darrer no ha demostrat cap tipus de relació amb ell. Aportar la prova de l'existència d'aquestes relacions amb el menor, li corresponia, però no ho va fer. És més, a les actuacions consta una denúncia de la mare del menor per maltractament. En aquestes circumstàncies, la Sala Administrativa entén que la mesura d'expulsió és proporcionada.

2.3. Argumentació del Govern

- El Govern considera, entre altres manifestacions, que la proporcionalitat de la mesura d'expulsió es deriva del risc de la persona objecte d'expulsió. Així, la gravetat de les conductes atribuïdes al recurrent des de l'advertiment del 2013 ressurten del fet que va continuar cometent actes delictius, amb la qual cosa evidencia el mínim desig d'integrar-se a la societat.

- Pel que fa a l'arrelament al país, s'han de ponderar les circumstàncies personals del recurrent amb l'especial gravetat de la seva reiterada conducta antisocial i s'ha de posar en relleu que no hi ha cap circumstància que pugui comportar una especial dificultat de retorn al seu país, ni ha provat una convivència marital, ni que ningú depengui d'ell. Quant al seu fill, malgrat les al·legacions del recurrent, no hi ha cap prova a les actuacions que justifiqui la seva participació en la cura del menor i sí que existeix, per contra, una denúncia de la mare per maltractament en l'àmbit domèstic.

- Després de tractar amb detall les conductes delictives del recurrent i d'indicar que quant als controls, el recurrent no va demanar la informació ni en fase administrativa ni judicial, recorda la doctrina d'aquest Tribunal Constitucional, segons la qual l'apreciació de la proporcionalitat de la mesura d'expulsió correspon als tribunals ordinaris amb la reserva tradicional que no sigui arbitrària, desraonada, il·lògica o absurda.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament la petició deduïda per la part recurrent en empara.

2.4. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal discrepa que el recurrent només tingui dues condemnes els anys 2013 i 2017, sinó que afirma que els fets que motivaren el control i la detenció de l'1 de juliol del 2020 no han estat arxivats, sinó que es troba processat per un delictes major continuat de cessió de droga tòxica MDMA i un delictes menor continuat de cessió de marihuana i contravencions penals continuades de consum de marihuana. Afegeix que, sense tenir en compte els expedients de menors incoats a partir del 2006, té més de 16 condemnes, la majoria per contravencions penals, i unes diligències prèvies incoades per delictes d'obstaculització d'execució de resolucions judicials i d'amenaques.

- En consonància amb els criteris de la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, s'avalua la proporcionalitat de la mesura d'expulsió i aquesta es fonamenta en la conducta antisocial reiterada del recurrent i que, malgrat l'advertiment efectuat el 2013, ha continuat en la mateixa línia. L'existència del seu fill, amb el qual no conviu, ni prova cap relació, no constitueix cap impediment pel retorn al seu país.

- Per aquests motius, s'oposa a aquest recurs d'empara en no desprendre's de les actuacions judicials conclusions contràries a dret, injustificades, desproporcionades, i, per tant, cap vulneració dels drets al·legats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat en diverses ocasions sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La doctrina del Tribunal Constitucional ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de Justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa *García Ruiz c/ Espanya*, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva

resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (veg. la sentència recaiguda en la causa Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43, i la sentència recaiguda en la causa Higgins c/ França, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

3.3. El recurrent considera que la sentència de la Sala Administrativa resol de forma no proporcional i justifica l'ordre d'expulsió sense tenir en compte el dret a la seva vida familiar.

Addueix que en l'ordre d'expulsió i en la sentència figuren un seguit de controls, no aportats a les actuacions, i uns fets no imputables; i, que aquests controls s'empren per justificar una conducta antisocial. Tanmateix, segons el seu parer, no és suficient fer esment dels controls, sinó que és necessari aportar-los per poder analitzar el seu context i abast. No fer-ho significa deixar-lo en indefensió.

Afegeix que la sentència de la Sala Administrativa es basa en aquest historial esmentat del Servei de Policia del 20 de desembre del 2020, i que s'atribueix el mateix pes a les condemnes que als controls. Segons el seu parer, això fa que la decisió d'expulsió resulti desproporcionada i afecti al seu dret a la família, ja que té un fill al Principat i si bé no conviu amb ell, sí que el visita, i abona el seu manteniment. Per tant, la decisió d'expulsió afectaria a les seves relacions familiars i impediria establir les relacions pare-fill de forma normal i beneficiosa per a l'infant.

Esdevé, doncs, oportú per a la resolució d'aquest recurs d'empara fer esment de les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans següents.

- La sentència del 10 de juliol del 2003, Benhebba c/ França que exigeix que la mesura d'ingerència en la vida familiar, com pot ser l'expulsió, ha de ser proporcionada i que les relacions entre adults no es beneficien necessàriament de la protecció de l'article 8 del Conveni si no es demostra l'existència d'elements suplementaris de dependència, diferents als vincles afectius normals (ap. 36 i sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans del 13 de febrer del 2001, Ezzouhdi c/ França, ap. 34).

- La sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans del 2 d'agost del 2002, Bouloufi c/ Suïssa (ap. 48) estableix que quan el retorn d'un nacional d'un tercer país impliqui la separació de la seva família o quan estigui establert en el país, els Estats han de tenir en compte factors com la durada de l'estància, la situació familiar, la naturalesa dels delictes, l'interès superior dels menors i la solidesa dels vincles familiars, culturals i socials en el país de residència i en el d'origen.

- I, la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans de l'11 de juliol del 2002, Amrollahi c/ Dinamarca (ap. 35) determina també els criteris que s'han de tenir presents per ponderar la proporcionalitat de la mesura d'expulsió: la naturalesa i la gravetat del delicte comès, la durada de la permanència en l'Estat del qual pot ser expulsat, el temps transcorregut des de la comissió del delicte i la conducta del recurrent, la nacionalitat de les persones involucrades, la situació familiar dels recurrents, la durada del matrimoni i altres factors que evidencien l'efectivitat de la vida en família, el coneixement del consort respecte del delicte, i si existeixen fills de la relació familiar i les seves edats. El tribunal jutjador també ha de prendre en consideració la gravetat de les dificultats que el cònjuge es trobi en el país d'origen, encara que haver d'afrontar certes dificultats no pot excloure *per se* l'expulsió.

3.4. Pel que fa a l'al·legació del recurrent en empara sobre el fet que després de les condemnes recaigudes els anys 2013 i 2017 només haurien existit controls i detencions respecte dels quals no s'han imputat fets delictius i que aquests controls no consten en les actuacions, s'ha de posar en relleu, d'una banda, que el recurrent podia haver demanat la incorporació d'aquestes dades, tant en la fase administrativa com en la judicial, i, d'altra banda, que, tant el Ministeri Fiscal com el Govern, evidencien que aquests controls han donat lloc a la incoació de diferents procediments, i que les condemnes del recurrent no es limiten a les dues exposades, sinó que en té més de setze i que aquestes i els processos iniciats abasten il·lícits contra el patrimoni, contra la salut pública, contra l'administració de justícia, contra la llibertat i en l'àmbit domèstic.

De l'examen de la sentència de la Sala Administrativa que confirma l'expulsió, es pot concloure que aquesta ha examinat, en el cas concret, la situació personal i familiar del recurrent per determinar l'arrelament existent i la gravetat dels fets comesos, així com l'actitud antisocial del recurrent. En aquest sentit, s'observa que s'ha portat a terme un judici de proporcionalitat entre l'ordre d'expulsió i el perill per a l'Estat que suposa la permanència del recurrent a Andorra i la ingerència que això significa en la seva vida familiar, sense que de la motivació que ho justifica es pugui concloure una fonamentació que sigui il·lògica, no raonable, absurda o arbitrària.

3.5. Quant a la situació familiar del recurrent i al seu arrelament a Andorra, s'argumenta que el recurrent és pare d'un menor i que exerceix el seu dret de visita i que abona una pensió mensual de 450,00 €, alhora que l'ordre d'expulsió impedirà l'enfortiment de la relació paterno-filial.

Aquest Tribunal Constitucional no actua com a una tercera instància i no pot endinsar-se a analitzar de nou tot el material probatori com si es tractés d'un nou judici, sinó que ha de limitar la seva tasca a vetllar, en la línia de la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional i en la del Tribunal Europeu dels Drets Humans, pel compliment dels drets fonamentals que es denuncien com a vulnerats: el dret a la jurisdicció (article 10) i el dret a la vida familiar (articles 13 i 14).

Des d'aquesta òptica, les al·legacions del recurrent relatives a l'abonament d'una pensió i a l'exercici del dret de visites estan òrfenes de prova a les actuacions judicials de primera i de segona instància, alhora que s'empra el criteri de facilitat probatòria per recordar al recurrent que les proves d'aquesta comunicació amb el menor i de l'abonament d'una pensió es trobaven a la seva disposició i no s'han produït. Allò que sí que refereix la Sala Administrativa, en la línia d'allò adduït pel Ministeri Fiscal i pel Govern, és l'existència d'una denúncia per maltractament psíquic en l'àmbit domèstic.

Pel que es refereix a la conducta del recurrent, ja exposada, aquesta s'ha de qualificar de reiterada i d'antisocial, de manera que posa de manifest una activitat il·lícita habitual que es pot qualificar com a constitutiva d'un risc per a la seguretat i a l'ordre públic de l'Estat andorrà.

3.6. El cànon de constitucionalitat en seu d'ordre d'expulsions exigeix apreciar la fonamentació que recolza l'ordre d'expulsió i la deguda proporcionalitat entre el dret a la vida familiar, segons l'arrelament existent i la presència o no de menors dependents, i l'atemptat greu a l'ordre o a la seguretat de l'Estat.

En el cas que ens ocupa, la sentència de la jurisdicció ordinària ha motivat de manera clara, completa, raonable i lògica la procedència de l'expulsió, en atenció a les circumstàncies del cas concret i a la gravetat dels fets, i també ha valorat adequadament la situació familiar del recurrent, i ha efectuat un judici de proporcionalitat ponderat, en el qual ha recolzat l'ordre d'expulsió, sense que aquest, d'acord amb les consideracions efectuades, es pugui entendre com a no raonable, arbitrari,

absurd o il·lògic, sinó tot el contrari.

Conseqüentment, no s'ha produït cap infracció del deure de motivació, ni del respecte a la vida familiar, i en aquest darrer cas es considera adequada, motivada i proporcionada la mesura d'expulsió.

3.7. La desestimació del recurs d'empara comporta la imposició a la part recurrent de les costes processals derivada d'aquest (arg. article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Cristian Padilla Rivera contra la sentència del 13 de setembre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.
2. Declarar que no s'han vulnerat els drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, ni el dret a la vida familiar, regulat en els articles 13 i 14 de la mateixa norma.
3. Imposar al recurrent les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2022.

Jean-Yves Caullet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat